

SPORMETRE

The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.603701

Geliş Tarihi (Received): 08.08.2019

Kabul Tarihi (Accepted): 06.06.2020

Online Yayın Tarihi (published): 30.06.2020

FUTBOLDA PUAN VE ELEME USULÜNE GÖRE OYNANAN KARŞILAŞMALARDA EV SAHİBİ OLMAK BİR AVANTAJ MIDIR? :2018-2019 ŞAMPİYONLAR LİĞİ ANALİZİ

Erhan IŞIKDEMİR¹

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, NEVŞEHİR

Öz: Öz: Futbolda ev sahibi olmak önemli bir avantajdır, bu avantajın lig usulüne ve elemeli olarak oynanan karşılaşmalarda ise oyun anlayışı ve sonuca gitme noktasında farklılık gösterip göstermediği araştırma konusudur. Bu noktada çalışmanın amacı 2018-19 Şampiyonlar Liginde takımlarının ev sahibi olma avantajlarını hangi oranda kullanabildiklerinin farklı kriterler üzerinden incelenmesidir. Çalışmanın örneklem grubunu 2018-19 sezonunda oynanan 124 müsabaka oluşturmaktadır. Oynanan müsabakalara ait görüntüler UEFA resmi sitesinden elde edilirken, ayrıca Şampiyonlar ligine ait maç analizlerini açık erişimde sunan Soccer-Stats sitesinden de faydalanılmıştır. Müsabakalara ait veriler iki uzman eşliğinde belirlenen kriterlere göre gruplara ayrıştırılmıştır. Gruplandırma ev sahibi takımların ve deplasman takımlarının kazandığı, berabere kaldığı ve kaybettiği maçlar, kazandıkları toplam puan, maçın bölümlerinde kazandıkları gol dağılımları üzerinden yapılmıştır. Elde edilen verilere ait yüzde (%) ve frekans (f) dağılımları verilmiştir. Elde edilen bilgilere göre grup aşamasında ev sahibi takımlar toplam puanın %54,17 sini kazanırken, deplasman takımları toplam puanın sadece %37,30 ünü kazanabilmiştir. Elemeli olarak oynanan karşılaşmalarda ise ev sahibi takımlar toplamda maçların %46,42 sini kazanırken, deplasman takımları %42,85 ini kazanmışlardır. Maçların %10,73 ü ise beraberlikle sonuçlanmıştır. Sonuç olarak, grup aşamasında ev sahibi olma avantajı önemli derecede etkili olurken, elemeli olarak oynanan müsabakalarda ev sahibi olmanın sonuçlar üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Özellikle turnuva şeklinde puan ve eleme olarak iki aşamalı oynanan turnuvalarda takımların uyguladığı stratejilerin teknik ve taktik yönden analizinin yapılması maçların kazanılması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar kelime: Futbol, Ev Sahibi Avantajı, Müsabaka Analizi, Gol

IS IT THE ADVANTAGE TO BE THE HOST IN COMPETITIONS PLAYED IN SOCCER ACCORDING TO THE SCORE AND ELIMINATION PROCEDURE? :2018-2019 CHAMPIONS LEAGUE ANALYSIS

Abstract: It is an important advantage to be home in football, it is the subject of research whether this advantage differs in terms of league approach and outcome in league-style and elimination matches. the aim of the study is to examine the extent to which the teams can take advantage of the hosts in the 2018-19 Champions League through different criteria. The sample group of the study consists of 124 competitions played at UEFA Champions League in 2018-19 season. The images of the competitions played are obtained from the official UEFA website, Soccer Stats also provides open access to the Champions League match analysis. Match data of the competitions played obtained from the official website of UEFA and the broadcaster. The data of the competitions were divided into groups according to the criteria determined by two experts. Grouping home teams and away teams won, draw and lost matches, total points of won, the distribution of goals in the parts of the match was made. Percent (%) and frequency (f) distributions of the obtained data are given. According to the information obtained in the group stage, the host teams gained %54,17 of the total score, away teams only gained %37,30 of the total score. In elimination matches home teams won %46,42 of all matches, while away teams won %42,85. %10,73 of the matches resulted in draw. As a result, the advantage of being a host in the group stage was significantly effective, it is seen that being a host does not have a significant effect on the results in the competitions played elimination games. Especially in tournaments in the form of two-stage tournaments as points and elimination the technical and tactical analysis of the strategies applied by the teams is important for winning the matches.

Key Words: Soccer, Home Advantage, Match Analysis, Goal

GİRİŞ

Futbolda sonuç üzerinde doğrudan etkili olan teknik, taktik, fiziksel kapasite ve oyuncu kalitesi gibi unsurların yanı sıra takımların ev sahibi olarak oynadıkları müsabakalarda da oyun stratejilerindeki tercihleri de sonuç üzerinde oldukça önemli bir detay olarak düşünülmeli ve değerlendirilmelidir. Yapılan araştırmalara bakıldığında futbolda ev sahibi pozisyonunda olan takımların başarı kazanma oranlarının deplasman takımlarına nazaran önemli bir avantaj olarak görülmektedir. (Allen ve ark., 2014; Armatas ve ark., 2014; Boyko ve ark., 2007; Garcia ve ark., 2013; Goumas, 2014; Göral, 2015; Gürkan ve ark., 2017; Leite, 2017; Seçkin, 2006; Seçkin ve ark., 2008; Smith ve ark., 2000, Pollard, 2006; Pollard ve ark., 2008; Pollard ve ark., 2009). Ev sahibi olmanın yanında rakiplerin analizinin doğru şekilde yapılması da günümüzde oldukça önemlidir. Müsabaka analizleri takımların hem ev sahibi olduğu müsabakalarda hem de deplasmanda oynadıkları müsabakalarda ortaya koydukları futbol anlayışları ve oyun stratejilerine ilişkin bilgi edinmemizi sağlarken, takımlarında rakiplerine karşı üstün gelebilmek için farklı taktik oyun anlayışları geliştirebilmesine olanak sağlamaktadır. Özellikle oyun stratejisi açısından bakıldığında 90 dakikalık bir futbol karşılaşmasının farklı zaman dilimlerinde skor bulma oranlarının dağılımı, takımların oyun stratejilerini etkileyen bir faktör olarak günümüzde değerlendirilmektedir. Bu durum rakip takımların kendi oyun stratejilerini gözden geçirmesine ve takımların oyunun kritik anlarını doğru şekilde oynayabilme yeteneğini geliştirmede önemli bir yer edinmektedir (Leite, 2013; Njororai, 2014). Bu durum müsabaka içerisinde takımların gol bulma oranının düşük olduğu ya da yediği gol sayısının fazla olduğu bölümleri göz önünde bulundurularak müsabakalarda oyun planını değiştirmesine ve farklı bir oyun stratejisinin ortaya çıkmasına neden olabilir (Ferreira, 2013).

Farklı zorluk seviyesine sahip üst düzey ligler için yapılan araştırmalara bakıldığında ise müsabakalarda ilk golü atan takımların kazanma oranının daha yüksek olduğu ifade edilirken, aynı zamanda bu karşılaşmalarda ilk golü bulma oranının ev sahibi takım açısından daha yüksek olduğu ifade edilmiştir (Molinuevo ve ark., 2012; Pratas ve ark., 2016; Tenga, 2012). Lago-Penas (2016) İngiltere, İspanya, İtalya ve Almanya gibi üst düzey liglerde yapılan araştırmada 2014/2015 sezonuna oynanan müsabakalarda ev sahibi takımların ilk golü atma oranlarının %57,8 olduğu, aynı zamanda bu müsabakalarda 3 puanlık sistemde elde edilebilecek maksimum toplam puanın %84,85 ini elde ettiğini deplasman takımlarının ilk golü attığı karşılaşmalarda ise deplasman takımlarının elde ettiği puan oranının ise %76,25 olduğunu ifade etmiştir. Yapılan analiz çalışmaları ağırlıklı olarak oynanan maçlarda atılan gollerin farklı şekillerde değerlendirilmesi ve lig usulüne göre oynan karşılaşmalarda ev sahibi olma avantajı üzerine odaklanmıştır. Ayrıca ilk golü atan takımların maçlarda üstün gelme durumlarına yönelik olarak gerçekleşmiştir. Ancak hem lig hem de eleme usulüne göre oynanan turnuvalarda takımların ev sahibi olma avantajlarını hangi düzeyde değerlendirebildikleri üzerine bir araştırmaya yapılan literatür çalışmasında rastlanmamıştır. Bu kapsamda çalışmanın amacı 2018/2019 Avrupa Şampiyonlar liginde grup aşamasında ve eleme aşamasında (son 16 turu, çeyrek final ve yarı final müsabakaları) ev sahibi ve deplasman takımlarının oyunun farklı zaman dilimlerinde attıkları gol dağılımları ve ev sahibi ile deplasman takımların kazanma oranları açısından karşılaştırılmasıdır.

YÖNTEM

Araştırma Verileri

Araştırmanın evrenini 2018-2019 Avrupa Şampiyonlar Liginde oynanan 125 futbol müsabakasında atılan 366 gol içerisinden; 124 futbol karşılaşmasında atılan 364 gol

oluşturmaktadır. Değerlendirme sırasında ise ev sahibi avantajının olmadığı final müsabakası ve müsabakada atılan 2 gol dahil edilmemiştir.

Verilerin Elde Edilmesi

Oynanan karşılaşmalara ait görüntüler UEFA'ya (Union of European Football Associations) ait resmi web sitesinden (<https://www.uefa.com/uefachampionsleague/season=2019/?iv=true>) elde edilirken, atılan gollerin dakika aralıklarına ilişkin sayısal verilere uluslararası liglerin veri analizlerini açık erişimde sunan "Soccer STATS" (www.soccerstats.com) sayfasından ulaşılmış ve 2 analiz uzmanı tarafından gruplandırılarak raporlandırılmıştır.

Verilerin Gruplandırılması

Müsabakalardan ait verilerden ev sahibi ve deplasman takımlarının kazandığı maç sayısı, berabere biten maç sayısı, ev sahibi ve deplasman takımlarının attığı gol sayısı, grup aşamasında ve eleme turunda oynanan maçlarda kazanma oranları ile maçın bölümleri içerisinde golün hangi zaman diliminde atıldığı (ilk yarı ve ikinci yarı; 1-15; 16-30; 31-45; 46-60; 61-75; 76-90; uzatmalar) yönelik gruplandırılma yapılarak raporlandırılmıştır.

Ev Sahibi Olma

Futbolda 3 puanlı sistem içerisinde bir sezonda oynanan toplam müsabaka sayısında dağıtılan toplam puan bazında ev sahibi takımların kazandığı toplam puanın dağıtılan toplam puana oranı olarak değerlendirilmiştir (Formül 1 ve 2) (Gomez ve Pollard, 2014; Pollard, 2006).

Formül 1: Toplam Puan = 3*Oynanan Maç Sayısı

Formül 2: Ev Sahibi Olma Avantajı = Ev Sahibi Takımların Toplam Aldığı Puan*100/Toplam Puan

Kazanılan puan ortalaması üzerinden yapılan hesaplamalarda takımların kazanabileceği toplam puan içerisinde kazandıkları toplam puan %50 den fazla ise ev sahibi takım avantajı olarak değerlendirilir. Eleme usulüne göre oynanan karşılaşmalarda ev sahibi olma avantajı, ev sahibi takımın müsabakayı kazanması ya da kaybetmesi üzerinden değerlendirilirken, berabere sonuçlanan karşılaşmalarda ev sahibi takımın avantajı olarak değerlendirilmemiştir. Özellikle iki aşamalı oynanan karşılaşmalarda ilk karşılaşmayı kazanmak, deplasman takımı için ise ikinci maç için avantajlı bir skor elde etmek günümüz futbolunda son derece önemli bir yere sahiptir. Bu yüzden beraberlikle sonuçlanan karşılaşmalarda ev sahibi takımın beraberliği saha ve seyirci avantajı gibi durumlar göz önüne alınarak değerlendirme yapılmıştır.

İstatiksel İşlem

2018-2019 Şampiyonlar ligi grup aşaması, son 16 turu, çeyrek final ve yarı finalde oynanan toplam 124 karşılaşmada, ev sahibi ve deplasman takımlarının kazandıkları ve kaybettikleri maç sayısının, toplam maç sayısına oranı ile beraberlikle sonuçlanan karşılaşmaların toplam maç sayısına oranına ait yüzde (%) ve frekans (f) dağılımlarına yer verilmiştir. Ayrıca 124 karşılaşma içerisinde puan usulüne göre oynanan 96 karşılaşmada, ev sahibi takımların ve deplasman takımlarının aldıkları puan miktarının toplam puana oranına ait % ve f dağılımlarına yer verilmiştir. Diğer taraftan elemeli olarak oynanan 28 karşılaşmada ise ev sahibi ve deplasman takımlarının galip gelme sayılarının toplam maç sayısına oranı, beraberlik ile sonuçlanan karşılaşmaların toplam maç sayısına oranına ait % ve f değerlerine yer verilmiştir. Bununla birlikte 124 karşılaşmada ev sahibi ve deplasman takımları tarafından atılan gollere ait % ve f değerleri ile müsabakaların bölümlerinde ev sahibi ve deplasman takımları tarafından atılan gollere ait % ve f değerlerine yer verilmiştir.

BULGULAR**Tablo 1.** 2018-2019 Şampiyonlar Liginde Oynanan Maçlarda Genel Görünüm

	Genel		Grup Aşaması		Son16_CF_YF	
	f	%	f	%	f	%
Ev Sahibi Takım	57	45.97	44	45.83	13	46,42
Deplasman Takımı	40	32,26	28	29.17	12	42,85
Berabere	27	21,77	24	25	3	10.73

*CF: Çeyrek Final; *YF: Yarı Final

Tablo 1'e bakıldığında takımların turnuva boyunca oynadıkları toplam 124 futbol karşılaşmasında ev sahibi takımlar müsabakaların %45,96 (57 maç) sını kazanırken; deplasman takımlarının bu karşılaşmaların %32,25 (40 maç) ini kazandığı görülmektedir. Ayrıca oynanan 124 maçın %21,77 (27 maç) sinin beraberlikle sonuçlandığı görülmektedir.

Tablo 2. Grup Aşamasında Ev Sahibi ve Deplasman Takımlarının Toplam Puan Kazanma Oranları

	Maç Sayısı	Galibiyetten	Beraberlikten	Toplam Kazanılan	%
		Kazanılan Puan	Kazanılan Puan	Puan	
Ev Sahibi Takım	96	152	24	156	54.17
Deplasman Takımı		84	24	108	37.50

Tablo 2'ye bakıldığında 96 maçta ortada olan 288 puanın %54,1 ini (156 puan) ev sahibi takımların, %37,5 ini (108 puan) deplasman takımlarının kazandığı görülmektedir. Takımlar beraberlikle sonuçlanan 24 müsabakada ise 1 er puan almıştır (1 puan ev sahibi; 1 puan deplasman takımı). Takımlar için yaşanan puan kaybı ise %8,33 (24 puan) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3. Elemeli Oynana Müsabakalarda Ev Sahibi ve Deplasman Takımlarının Kazanma Oranları

	Maç Sayısı	Ev Sahibi		Deplasman		Berabere	
		f	%	f	%	f	%
Son16	16	7	43.75	7	43.75	2	12.5
ÇF	8	4	50	3	37,5	1	12.5
YF	4	2	50	2	50	0	0
Toplam	28	13	46.42	12	42.85	3	10.73

CF: Çeyrek Final; YF: Yarı Final

Tablo 3'e bakıldığında son 16 turunda ev sahibi (%43,75) ve deplasman (%43,75) takımlarının galip gelme oranları birbirine eşitken, iki karşılaşma beraberlikle sonuçlanmıştır. İki aşamalı elemeli olarak oynanan karşılaşmalara bakıldığında ev sahibi takımların oynana 28 karşılaşmanın %46,42 sini (13 maç); deplasman takımlarının ise galibiyet oranının %42,85 (12 maç), beraberlikle sonuçlanan karşılaşmalarının oranı ise %10,73 (3 maç) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4. Turnuva Boyunca Atılan Gol Sayıları

Gol Dağılımı	Ev Sahibi Takım		Deplasman Takımı		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Grup Aşaması	160	57.97	116	42.03	276	100
Son 16/CF/YF	52	59.09	36	40.91	88	100
Toplam	212	58.24	152	41.76	364	100

CF: Çeyrek Final; YF: Yarı Final

Tablo 4'e bakıldığında 2018-2019 Şampiyonlar ligi müsabakalarında atılan toplam 364 golün, %58,2 lik kısmı ev sahibi takımlar tarafından; %41,8 lik kısmı ise deplasman takımları tarafından kaydedilmiştir. Ayrıca grup aşamasında oynanan 96 karşılaşmada atılan toplam 275 golün %57,97 si (160 gol) ev sahibi takımlar tarafından atılırken, %42,03 ü (116 gol) deplasman takımları tarafından atılmıştır. Son 16 turu, çeyrek final ve yarı finalde oynanan 28 müsabakada ise atılan toplam 88 golün ise %59,09 u (53 gol) ev sahibi takımlar tarafından, %40,91 inin (36 gol) deplasman takımları tarafından atıldığı görülmektedir.

Tablo 5. Turnuva Boyunca Maçın Bölümlerinde Ev Sahibi ve Deplasman Takımlarının Gol Bulma Oranı

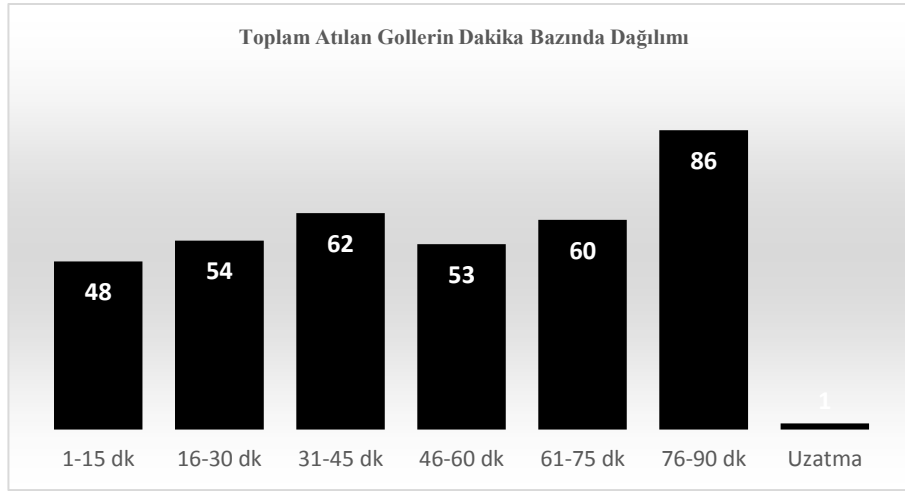
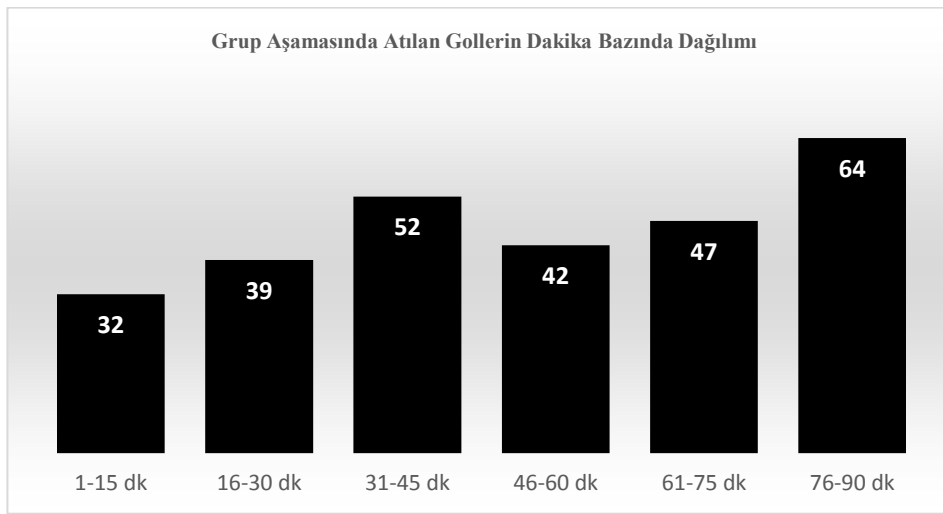
	1-15 DK		16-30 DK		31-45 DK		46-60 DK		61-75 DK		76-90 DK		UZATMA	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ev Sahibi	23	47.91	33	61.11	35	56.45	32	60.37	34	56.66	54	62.79	1	100
Deplasman Takımı	25	52.09	21	38.89	27	43.55	21	39.63	26	43.34	32	37.21	0	0

Tablo 5'e bakıldığında 2018-2019 Şampiyonlar liginde 124 müsabaka atılan toplam 364 golün karşılaşmanın farklı zaman dilimi aralıklarında atılma oranına bakıldığında en fazla golün ilk yarının son 15 dakikası (62 gol) ile ikinci yarının son 15 dakikalık (86 gol) bölümünde atıldığı görülmektedir. Ev sahibi ile deplasman takımları olarak bakıldığında, ev sahibi olan takımların müsabakanın ilk 15 dakikası (ev sahibi takım: 23 gol; deplasman takımı 25 gol) dışında oyunun diğer bölümlerinde deplasman takımlarına oranla müsabakalarda daha fazla gol bulduğu görülmektedir.

Tablo 6. 2018-2019 Şampiyonlar Ligi Grup Aşamasında Atılan Gol Sayılarının Dakika Bazında Dağılımı

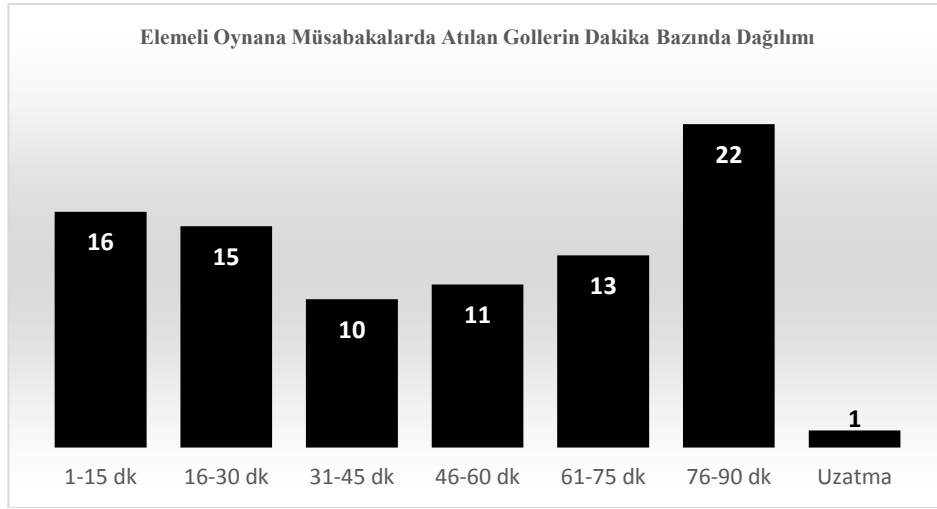
Oynanan Maç Sayısı: 96	1-15 DK		16-30 DK		31-45 DK		46-60 DK		61-75 DK		76-90 DK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ev Sahibi	17	10.63	23	14.38	28	17.50	24	15	27	16.88	41	25.62
Deplasman Takımı	15	12.93	16	13.76	24	20.69	18	15.52	20	17.24	23	19.83

Tablo 6'ya bakıldığında 2018-2019 Şampiyonlar liginde grup aşamasında atılan toplam gol sayısı 276 olurken, bu gollerin %57,97 si (160 gol) ev sahibi takımlar tarafından, %42,03 ü (116 gol) deplasman takımları tarafından atıldığı görülmektedir. Ev sahibi takımların en fazla gol bulduğu dakika aralığı 76 ile 90. dakikalar arası (%25,62-41 gol), deplasman takımlarının en fazla gol bulduğu dakika aralığı 31 ile 45. dakikalar (%20,68-24 gol) arası olduğu görülmektedir. Ev sahibi takımlar attıkları toplam 160 golün %57,50 sini (92 gol); deplasman takımları ise attıkları 116 golün %52,59 unu (61 gol) müsabakaların ikinci yarılarında bulmuşlardır.

Grafik 1. Turnuva Boyunca Maçın Bölümlerinde Atılan Gollerin Dağılımı**Grafik 2.** Grup Aşamasında Maçın Bölümlerinde Atılan Gol Dağılımı**Tablo 7.** 2018-2019 Şampiyonlar Ligi Son 16, Çeyrek Final ve Yarı Final Aşamasında Atılan Gollerin Dakika Bazında Dağılımı

Oynana Maç Sayısı: 28	1-15		16-30		31-45		46-60		61-75		76-90		Uzatma	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ev Sahibi	6	11.54	10	19.23	7	13.46	8	15.38	7	13.46	13	25	1	1.92
Deplasman Takımı	10	27.78	5	13.89	3	8.33	3	8.33	6	16.67	9	25	0	0

Tablo 7'ye bakıldığında 2018-2019 şampiyonlar liginde son 16 turu, çeyrek final ve yarı final karşılaşmalarında atılan gol sayısı 88 olurken, bu gollerin %59,09 u (52 gol) ev sahibi takımlar tarafından, %40,91 i (36 gol) deplasman takımları tarafından atıldığı görülmektedir. Son 16 turu, çeyrek final ve yarı final müsabakalarında ev sahibi takımların en fazla gol bulduğu dakika aralığı 76-90 (13 gol); deplasman takımlarının en fazla gol bulduğu dakika aralığı 1-15 (10 gol) arasında gerçekleştiği görülmektedir. Ev sahibi takımlar attıkları toplam 52 golün %53,85 ini (28 gol) ikinci yarılarında; deplasman takımlarının ise attıkları gollerin %50 sini (18 gol) ilk yarılarında; %50 sini (18 gol) ikinci yarılarında attığı görülmektedir.

Grafik 3. Elemeli Olarak Oynana Müsabakalarda Gollerin Atıldığı Dakika Aralıkları

TARTIŞMA

Yapılan araştırma sonuçlarında göre 2018-2019 Avrupa Şampiyonlar Liginde final müsabakası dışında oynanan 124 karşılaşmada ev sahibi takımların kazanma oranı %45,97 (57 maç); deplasman takımların kazanma oranı %32,26 (40 maç); berabere biten maç oranının ise %21,77 (27 maç) olduğu belirlenmiştir (tablo 1). Grup aşamasında çift devreli lig usulüne göre oynanan 96 karşılaşmada mevcut 288 puanın %54,1 ini ev sahibi takımlar kazanırken; %37,1 ini deplasman takımları kazandığı görülmektedir (tablo 2). Leite (2017) tarafından yapılan araştırmada Belçika, İspanya, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Portekiz, Rusya, İspanya ve Türkiye de yer alan en üst liglerde ev sahibi olan takımların kazanma oranlarının sırasıyla %60,7; %56; %57; %56,2; %59,3; %57,5; %56,4; %55,3; %61,2 ve %61 olduğunu ifade edilirken, aynı çalışmada ev sahibi olma avantajının farklı ülkelerde yer alan liglerde de takımlar tarafından değerlendirildiği vurgulanmıştır. Başka bir çalışmada ise Armatas ve ark., (2009) yaptığı araştırmada Yunanistan liginde ev sahibi takımların kazanma oranı %47,30 olduğu ifade edilmiştir. Garcia ve ark., (2013) yaptıkları araştırmada UEFA standartlarında en üstte yer alan ligler için 2000-2010 yıllarını kapsayan çalışmada ev sahibi olma avantajının %55,59 olduğunu ifade etmiştir. Göral (2015) yaptığı araştırmada Türkiye Erkekler Süper liginde 10 sezon boyunca oynanan 3060 karşılaşmayı incelemiş ve bu araştırma sonuçlarında ev sahibi takımların galibiyet oranının %46,47; mağlubiyet oranının %28,04 olduğunu tespit ederken, ev sahibi olmanın bir avantajı olarak değerlendirilme oranını da %60,07 olduğunu ifade etmiştir. Yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlar ile UEFA şampiyonlar liginde elde edilen sonuçlar arasında bir benzerlik durumu vardır. Ancak 2 maç üzerinden oynanan son 16 turu, çeyrek final ve yarı final de toplam 28 müsabakada ev sahibi takımlar 13 kez galip gelirken, deplasman takımları 12 müsabakada galip gelen taraf olmuştur, 3 müsabaka ise beraberlikle sonuçlandığı görülmektedir. Puan usulüne göre oynanan karşılaşmalarda ev sahibi olmak önemli bir avantajken, eleme usulü oynanan müsabakalarda takımların ev sahibi olma durumunun takımlar tarafından bir avantaj olarak değerlendirilemediği görülmektedir (tablo 3; tablo 4). Oynanan 124 karşılaşmada atılan gol dağılımına bakıldığında ise atılan toplam 364 golün %58,24 ü (212 gol) ev sahibi takımlar tarafından, %41,76 sı (152 gol) deplasman takımları tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir.

Şampiyonlar ligi iki aşama olarak değerlendirildiğinde ise grup aşamasında atılan toplam 276 golün %57,97 si (160 gol) ev sahibi takımlar tarafından, %42,03 ü (116 gol) deplasman takımları tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Elemeli olarak 2 maç üzerinden oynanan son 16 turu, çeyrek final ve yarı finalde oynana toplam 28 karşılaşmada atılan toplam 88 golün

%59,09 u (52 gol) ev sahibi takımlar tarafından, %40,91 i (36 gol) deplasman takımları tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Burada ev sahibi takımların attığı 160 golün oyunun farklı zaman dilimleri açısından ele alındığında ise en fazla golün %25,62 si (41 gol) oyunun son 15 dakikalık diliminde atıldığı görülmektedir. Deplasman takımları içinse bu oran %20.69 ile (24 gol) ilk yarının son 15 dakikalık zaman diliminde gerçekleştiği görülmektedir (tablo 6). Yapılan benzer bir çalışmada, Işıkdemir (2016) 2014 Dünya kupası grup aşamasında atılan toplam gol oranının turnuvada atılan gollerin %79 unu, elemeli olarak oynanan 2. Tur, çeyrek final ve yarı final müsabakalarında atılan toplam gol oranının ise toplam gol oranının sadece %18.12 sini oluşturduğunu ifade etmiştir. Burada ki yüksek farkın dünya kupasında grup aşaması sonrasında takımların daha az maç yapmış olmasından kaynaklanmış olabileceği ifade edilmektedir. Armatas ve ark., (2014) yaptıkları araştırmada Yunanistan Süper Liginde oynanan müsabakalarda atılan gollerin %23,30 u sadece müsabakanın son bölümünde (76-90 dk arası) gerçekleşmiştir, İmamoğlu ve ark., (2007) 2006 Dünya kupasına yönelik yaptıkları araştırmada atılan toplam gollerin %29,25 lik oranla en fazla golün maçın son bölümünde atıldığını ifade etmiştir, ancak çalışmada hem ev sahibi ve deplasman takım olarak hem de grup aşaması ve elemeli oynanan müsabakalar yönünden bir ayırım yapılmamıştır.

SONUÇ

Sonuç olarak, grup aşamasında lig usulüne göre oynanan karşılaşmalarda ev sahibi takımların puan kazanma ve gol bulma noktasında deplasman takımlarına oranla daha başarılı olduğu, elemeli olarak oynanan karşılaşmalarda ise müsabakayı kazanma noktasında ev sahibi olma avantajının değerlendirileme düzeyinin lig usulüne göre oynanan karşılaşmalara oranla düşük kaldığı görülmektedir. Gol bulma açısından değerlendirildiğinde ise grup aşamasında ev sahibi takımların maçın son bölümünde, deplasman takımlarına oranla daha başarılı olduğu görülmüştür. Buradan sonuçla 2018-2019 Şampiyonlar ligi sezonunda grup aşamasında lig usulüne göre oynana karşılaşmalarda ev sahibi olmanın önemli bir avantaj olarak değerlendirilerek rakiplere üstünlük sağladığı, eleme usulüne olarak oynanan karşılaşmalarda ise takımlar arasında ev sahibi olmanın bir avantaj olmasına rağmen farklı etkenlerinde sonuç elde etme üzerinde etkili olabileceği düşünülmelidir. Bundan sonraki çalışmalarda puan usulüne göre oynanan karşılaşmalar ile eleme usulüne göre oynanan karşılaşmalarda takımların taktik oyun anlayışları incelenirken özellikle maçın bölümlere ayrılarak kinematik analizler ile birlikte değerlendirilmesi, gruplardan çıkma başarısı gösteren takımların grup aşamasında ve eleme aşamasında oyun stratejilerinde ne gibi değişikliklerin yaşandığının daha detaylı olarak değerlendirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Allen, M. S., Jones M. V. (2014). The home advantage over the first 20 seasons of The English Premier League: effects of shirt colour, team ability and time trends. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 12(1), 10-18.

Armatas, V., Pollard R. (2014). Home advantage in Greek football. *European Journal of Sport Science*, 14(2), 116-122.

Boyko, R. H., Boyko A. R., Boyko M. G. (2007). Referee bias contributes to home advantage in English Premiership Football. *Journal of Sports Sciences*, 25(11), 1185-1194.

Ferreira, A. (2013). From game momentum to criticality of game situations. In T. McGary, P. O'Donoghue, J. Sampaio (Ed.). *Routledge Handbook of Sports Performance Analysis*, 270-282. New York, USA: Routledge.

García, M. S., Aguilar, O. G., Marques, P. S., Tobío, G. T., Romero J. F. (2013). Calculating home advantage in the first decade of The 21st Century UEFA Soccer Leagues. *Journal of Human Kinetics*, (38), 141-150.

- Goumas, C. (2014). Home advantage in Australian soccer. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 17, 119-12.
- Göral, K. (2015). Türkiye Futbol Süper Liginde ev sahibi olma avantajı. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 5(14), 72-82.
- Gürkan, O., Göral, K., Saygın Ö. (2017). Profesyonel futbolda ev sahibi olma avantajı: Türkiye 1. ligin analizi. *International Journal of Human Science*, 5(14-4), 3293-3299.
- Işıkdemir, E. (2016). *FIFA-2014 Dünya kupasında (Brezilya) oynanan futbol müsabakalarının görüntü analizi yöntemiyle teknik ve taktik açıdan incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- İmamoğlu, O., Çebi, M., Kılıçgil E. (2007). 2006 dünya kupasındaki atılan gollerin teknik ve taktik kriterlere göre analizi, *Spor-Metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 157-165.
- Lago-Peñas, C., Gómez-Ruano, M., Megías-Navarro, D., Pollard R. (2016). Home advantage in football: Examining the effect of scoring first on game outcome in the five major european leagues. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 16(2), 411-421.
- Leite, W. S. S. 2017). Home advantage: comparison between the major european football leagues. *Athens Journal of Sports*, 4(1), 65-74.
- Leite, W. S. S. (2013). Analysis of goals in soccer world cups and the determination of the critical phase of the game. *Physical Education and Sport*, 11(3), 247 – 253.
- Molinuevo, J. S., Bermejo J. P. (2012). The Effect of Scoring First and Home Advantage in Professional Spanish Football and Indoor Soccer Leagues. *Revista de Psicología del Deporte*, (21), 301-308.
- Njororai, W. (2014). Timing of Goals Scored in Selected European and South American Soccer Leagues, FIFA and UEFA Tournaments and The Critical Phases of A Game. *International Journal of Sports Science*, 4(6A), 56-64.
- Pollard, R. (2006). Worldwide regional variations in home advantage in association football. *Journal of Sports Sciences*, 24(3), 231-240.
- Pollard, R., Gomez, MA. (2009). Home advantage in football in south-west europe: Long-Term Trends, Regional Variation, and Team Differences. *European Journal of Sport Science*, 9(6), 341-352.
- Pollard, R., Silva C., Medeiros C. (2008). Home advantage in football in brazil: Differences between teams and the effects of distance travelled. *Brazilian Journal of Soccer Science*, 1(1), 3-10.
- Pratas, J. M., Volossovitch, A., Carita AI. (2016). The effect of performance indicators on the time the first goal is scored in football matches. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, (16), 347-354.
- Seçkin, A. (2006). Home advantage in association football: Evidence from Turkish Super League. *ECOMOD Conference in Hong Kong*, (ss:28-30)
- Seçkin, A., Pollard, R. (2008). Home advantage in turkish professional soccer. *Perceptual and Motor Skills*, (107), 51-54.
- Smith, DR., Anthony, C., Serzan, J., Lambert, D. (2000). Travel and the home advantage in professional sports. *Sociology of Sport Journal*, (17), 364-385.
- Tenga, A. (2012). First goal and home advantage at different levels of play in professional soccer. *World Congress of Performance Analysis of Sport IX*, London & New York: Routledge Taylor & Francis Group, Editors: D. Peters, P. G. O'Donoghue, (s:47-51).